



STUDIEGUIDE FÖR SOCIOLOGI

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Välkommen till studier i sociologi vid Soc&kom	3
Vad är sociologi?	4
Karriärplaner	4
Studierna vid Soc&kom	5
Studiegången	6
Biämnestudier i sociologi	8
Undervisningen	8
Individuell studieplan	9
Studier utanför Soc&kom	10
Habitus	10
Ämnesrådet	10
Magisterstudier	11
Några studietips	11

VÄLKOMMEN TILL STUDIER I SOCIOLOGI VID SOC&KOM

Framför dig har du nu några år av intressanta och givande studier. Att studera sociologi innebär inte bara att förkovra sig i ett akademiskt ämne, det innebär också att lära sig mer om både sig själv och sin sociala och kulturella omgivning.

Denna guide är tänkt som ett stöd främst i inledningen av dina studier, men kanske också under senare studieår. Guiden kan förhoppningsvis ge svar på frågor om studierna, och samtidigt utmana till nya frågor och tankar.

Lycka till med dina studier!

VAD ÄR SOCIOLOGI?

Sociologi är ett obekant ämne för många nya studerande, i motsats till t.ex. psykologi eller historia som läses redan i gymnasiet. Det finns inte heller en specifik yrkesbenämning för personer som studerat sociologi, i motsats till t.ex. journalistik eller socialt arbete. Bilden av vad sociologi är och vad sociologer sysslar med är därför ofta oklar.

Sociologi studerar individens sociala livsvillkor, olika grupper och samhällen, med tonvikt på det moderna samhället. Sociologin försöker identifiera mönster i individens handlingar, förstå hur grupper och samhällen är uppbyggda och hur makten i samhället är fördelad. Sociologin studerar samhället i stort men också hur och varför det existerar olikheter i individers handlingsmöjligheter, värderingar och livsvillkor.

De val som en individ gör är ofta baserade på dolda strukturer i samhället. Sociologin analyserar de sociala strukturer och sociala kategorier som man ofta tar för givna i samhället, t.ex. kön, ålder och etnisk tillhörighet. De flesta sociala kategorier ingår i en social rangordning, som är införlivad i ekonomiska och politiska strukturer på såväl lokal som global nivå.

Sociologin behandlar även teoretiska och konkreta frågor inom olika samhällssektorer, t.ex. frågor som rör miljö, politik, migration, familj, arbetsliv eller brottslighet. Sociologins breda verksamhetsfält gör att sociologer ofta avgränsar sin forskning till vissa delområden. Det kan vara studier i etniska relationer, kultursociologi, miljösociologi, arbetssociologi, familjesociologi eller hälsosociologi. De här avgränsade delområdena representeras av egna teoretiska perspektiv och forskningstraditioner.

Studierna i sociologi vid Soc&kom ger en god förtrogenhet med sociologins teoribildning och forskning. Dessutom kan man läsa ett brett fält av olika specialområdeskurser.

KARRIÄRPLANER

Det finns inga självklara yrkesroller för sociologer. Ofta är de förväntade kvalifikationerna för de arbetsuppgifter som sociologer söker allmänna, t.ex. en högre högskoleexamen i samhällsvetenskaper. En sociologistuderande som utexamineras från Soc&kom erhåller en politices kandidatexamen. De flesta fortsätter sina studier i sociologi vid statsvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet och erhåller efter avklarade studier politices magistergraden.

Sociologer kan arbeta inom olika sektorer. Det innebär att sociologer bland annat är anställda inom företag, kommuner, statsförvaltning eller olika frivilliga organisationer. De sociologiska delområden man inriktat sig på under studierna kan också möjliggöra arbete i branscher där man kanske inte förväntar sig finna sociologer. En miljösociologisk inriktning ger en möjlighet att verka som

expert inom en arbetsgrupp bestående av biologer. Här kan sociologen bidra med ett samhällsligt perspektiv på de problem som undersöks.

Exempel på yrken som sociologer kan ha efter sin examen:

- Forskare/forskarstuderande vid HU eller vid ett forskningsinstitut
- Informatör
- Personalplanerare/personalassistent
- Amanuens vid en högskola
- Projektkoordinator/planerare
- Utbildningskoordinator/utbildningsplanerare
- Verksamhetsledare

Vid Soc&kom avlägger sociologistuderanden en obligatorisk tre månaders praktikperiod. Under denna praktik kan studerandena bekanta sig med möjliga arbetsuppgifter för sociologer. Det finns bl.a. möjligheter för Soc&koms sociologistuderande att avlägga sin praktik vid forskningsenheterna CEREN och FO-RUM eller vid Forskningsinstitutet (FISS) och få en inblick i hur en karriär inom forskning och den akademiska banan är. Praktikperioden blir för många studerande en värdefull erfarenhet som kan leda till arbete under och/eller efter studierna.

Mer information om arbetsplatser och praktik finns att få hos studiebyrån på Soc&kom och på universitetets RekryForum www.helsinki.fi/rekry/

STUDIerna VID SOC&KOM

De flesta Soc&kom studeranden blir klara på ca fyra år, men det är möjligt att avlägga studierna på tre år.

Det är bra att vara medveten om studiestödets begränsningar redan då man inleder studierna. Den studietakt man väljer från början påverkar hela studietiden. I vilken takt man väljer att läsa ska man avgöra själv, det gäller att sätta realistiska mål som samtidigt sporrar att studera. För en pol.kand. krävs 180 studiepoäng, men det lönar sig att ha en högre studietakt om man vill erhålla studiestöd för hela studieperioden.

Läs mer om studiestödet på FPA:s hemsidor www.kela.fi/ och på universitetets intranät www.alma.fi

Studietakt för 180 sp

3 år: 60 sp/år

4 år: 45 sp/år

STUDIEGÅNGEN

Det är viktigt att du planerar dina studier så att du läser kurserna i rätt ordning. Börja genast med Introduktionskursen i sociologi under period 1 och fortsätt sedan med kursen Samhälle och kultur under period 2, och med Aktuell sociologisk forskning samt Forskningsmetodik I under period 3. Introduktionen till socialantropologin (Soc 4) kan lämpligen avläggas under period 4 under det första året. Vill man läsa mera sociologi under det första läsåret så kan kurser från sociologins delområden (Soc 8) tas redan i detta skede. Det rekommenderas också att man under det första studieåret avlägger kurserna i vetenskapsteori, statistik, muntlig svenska, politiska och rättsliga strukturer i Finland samt IKT-körkortet.

Planera gärna redan under ditt första studieår dina biämnestudier så att du kan gå på introduktionskursen i ämnet under hösten under ditt första eller andra studieår. Du kan välja två små biämnena (2 x 25 sp) eller ett stort biämne (60 sp).

Nedan är **två alternativ** för hur kurserna kan läsas, beroende på biämne, för att bli färdig på tre år.

STUDIERNAS GÅNG, EXEMPEL 1

Huvudämnesstuderande (2 små biämnena, totalt 50 sp)

ÅR 1

Period 1: Introduktion till sociologi, 10 sp (Soc 1)

Period 2: Samhälle och kultur, 5 sp (Soc 2)

Period 3: Aktuell sociologisk forskning, 5 sp (Soc 3), Forskningsmetodik I, 3 sp (Soc 5)

Period 4: Introd. till socialantropologi, 5sp (Soc 4), Sociologins delområden, 5 sp (Soc 8)

Studiepoäng i sociologi: 33 sp

Gemensamma studier + språk och kommunikationsstudier: 21 sp

Totalt: 54 sp

ÅR 2

Period 1-2: Teoretiska perspektiv i sociologin, 6 sp (Soc 6)

Period 2: Forskningsmetodik II: Kvalitativa, 7sp (Soc 7.2)

Period 2: Sociologins delområden, 5 sp (Soc 8)

Period 4: Forskningsmetodik II: Kvantitativa, 5sp (Soc 7.1)

Period 3-4: Proseminarium, 6sp (Soc 9)

Studiepoäng i sociologi: 29 sp

Biämne: 25 sp

Gemensamma studier + språk och kommunikationsstudier: 8 sp (finska, engelska)

Övriga studier: Praktik 5 sp

Totalt: 67 sp

ÅR 3

Period 1: Sociologisk teori och samtidsdiagnos, 8sp (Soc 10),

Sociologins delområden, 5 sp (Soc 8)

Period 1 el. 2: Sociologins delområden, 5 sp (Soc 8)

Period 1 ell 3: Kandidatseminarium, 2 sp (Soc 11a)

Period 4: Kandidatavhandling, 6 sp (Soc 11b)

Studiepoäng i sociologi: 26 sp

Biämne: 25 sp

Gemensamma studier + språk och kommunikationsstudier: 5 sp (informationskompetens och referenshantering, skriftlig svenska)

Övriga studier: 3 sp

Totalt: 59 sp

Sammanlagt: 18osp (Sociologi 88 sp, biämne 50 sp, Övriga 42 sp)

STUDIERNAS GÅNG, EXEMPEL 2:

Huvudämnestuderande (Ett stort biämne på 60 sp)

ÅR 1

Period 1: Introduktion till sociologi, 10 sp (Soc 1)

Period 2: Samhälle och kultur, 5 sp (Soc 2)

Period 3: Aktuell sociologisk forskning, 5 sp (Soc 3)

Period 3: Forskningsmetodik I, 3 sp (Soc 5)

Period 4: Introd. till socialantropologi, 5sp (Soc 4)

Studiepoäng i sociologi: 28 sp

Gemensamma studier + språk och kommunikationsstudier: 21 sp

Totalt: 49 sp

ÅR 2

Period 1-2: Teoretiska perspektiv i sociologin, 6 sp(Soc 6), Forskningsmetodik II: Kvalitativa, 7sp (Soc 7.2)

Period 3-4: Forskningsmetodik II: Kvantitativa, 5sp (Soc 7.1)

Period 3-4:) Proseminarium, 6sp (Soc 9),

Studiepoäng i sociologi: 24 sp

Biämne: 30 sp

Gemensamma studier + språk och kommunikationsstudier: 8 sp (finska, engelska)

Övriga studier: Praktik 5 sp

Totalt: 67 sp

ÅR 3

Period 1: Sociologisk teori och samtidsdiagnos, 8sp (Soc 10), Sociologins delområden, 5 sp (Soc 8)

Period 1-2: Sociologins delområden, 5 sp (Soc 8)

Period 3: Kandidatseminarium, 2 sp (Soc 11a)

Period 4: Kandidatavhandling, 6 sp (Soc 11b)

Studiepoäng i sociologi: 26 sp

Biämne: 30 sp

Gemensamma studier + språk och kommunikationsstudier: 5 sp (informationskompetens och referenshantering, skriftlig svenska)

Övriga studier: 3 sp

Totalt: 64 sp

Sammanlagt: 18osp (Sociologi 78 sp, biämne 60 sp, Övriga 42 sp)

Valet av biämne sker det första året vilket innebär att det är bra att gå på olika introduktionskurser för att få en bild av vilket biämne man vill läsa. Biämnena kan väljas från ett av huvudämnena vid Soc&kom, men också bland andra ämnen vid Helsingfors universitet samt de högskolor som deltar i JOO-avtalet. Läs mer om JOO-avtalet på adressen: http://www.helsinki.fi/svenska/shb/joo_avtalet.htm

Många studerande gör sin praktikperiod under sommaren mellan det andra och det tredje året. Praktiken omfattar heltidsarbete i tre månader samt skrivandet av en praktikrapport som behandlas under uppföljningsseminarier under period 2. Man kan ansöka om praktikstöd från skolan (heltidsarbete i tre månader eller halvtidsarbete i sex månader). Praktiken är en värdefull möjlighet att bekanta sig med ett blivande arbetsfält. Ämnesföreståndare Elianne Riska avgör vilken slags praktik som godkänns för sociologistuderande. Under period 2 ordnas ett informationstillfälle gällande sommarpraktiken.

Under slutet av det tredje året förväntas de studerande inlämna sin kandidatavhandling som är omkring 20–25 sidor lång (anvisningar finns på adressen: <http://sockom.helsinki.fi/sociologi/studievagledning/kandidatavhanlingsinstruktioner.html>).

BIÄMNESSTUDIER I SOCIOLOGI

Sociologins teoretiska perspektiv och forskning ger en allmänbildande bred kunskap om samhället som kan utgöra en grund för förståelsen av olika samhälleliga fenomen. Det innebär att sociologi som biämne kan stödja i stort sett alla ämnen som berör individers beteende och sociala grupper.

Sociologi är ett populärt biämne eftersom det går att kombinera med nästan vilket ämne som helst. Sociologins olika delområden möjliggör en fördjupning i ett ämne som tangerar det egna huvudämnet men samtidigt ger andra perspektiv. Vid Soc&kom kan man också läsa ett litet biämne (25 sp) i Etniska relationer, Miljö och samhälle samt Genusstudier. Till exempel kan man som biolog läsa inriktningsalternativet Miljö och genom studierna erhålla ett samhällsvetenskapligt perspektiv på miljöfrågor.

Biämnesstuderande kan läsa alla sociologins kurser med undantag av Proseminariet (SOC 9) och Kandidatseminariet (SOC 11) som är avsedda enbart för huvudämnesstuderanden. De som läser sociologi som biämne läser metodkurserna i sitt huvudämne.

UNDERVISNINGEN

Målsättningen med undervisningen i sociologi på Soc & kom är att ge studeranden en bred allmänbildning i centrala teoretiska förklaringsmodeller och metoder i sociologisk forskning samt att ge dem färdigheter i sociologiskt tänkande och analytisk argumentation.

Nedan finns ett schema över sociologins kurser och vilka målsättningar de har:

1. Teoretiska tolkningar

- a. Klassiska teorier
- b. Aktuella teorier
- c. Begreppstillämpning

Kurser

Soc 1, Soc 4, Soc 6
Soc 8, Soc 10
Soc 8

2. Metoder

- a. Allmänt
- b. Kvantitativa
- c. Kvalitativa

Soc 5
Soc 7.1
Soc 7.2

3. Vetenskapligt skrivande, verbalt kunnande

- a. Uppsats- eller essäskrivning Soc 2, Soc 3, Soc 9
- b. Gruppdiskussion, verbalt kunnande, sociologisk argumentation Soc 1, Soc 2, Soc 9, Soc 11
- c. Tillämpning av sociologiskt tänkande och sociologiska begrepp i analys av samhället Soc 3, Praktik, Soc11

Kurserna i sociologi erbjuds antingen som föreläsningsserier eller enbart som litteraturstudier, i studiehandboken finns närmare instruktioner om varje kurs. Biämnestuderanden kan avlägga de flesta sociologikurser genom litteraturtentamina. Vid Soc&kom sker föreläsningarna för det mesta i små grupper. I och med de små grupperna möjliggörs en dialog mellan studerande och föreläsare. Dialogen skapar en flexibilitet, och studeranden kan få diskutera de frågeställningar som känns svåra eller intressanta. Föreläsare uppskattar studerandenas aktivitet under föreläsningarna, men de studerande måste ta initiativ och vara aktiva och våga fråga.

En kurs (t.ex. Soc 8) som består av enbart litteraturstudier kan avläggas i form av en litteraturtentamen. Studerande kan starta egna studiecirkelar kring delar av litteraturen. Som studerande kan man också ta initiativ till att ordna en studiecirkel som binds till någon kurs. Då kan det vara möjligt att få någon ur undervisningspersonalen eller en äldre studerande att fungera som handledare för studiecirkeln

Undervisningspersonalen i sociologi består under läsåret 2011–12 av:

Elianne Riska, professor

Mika Helander, universitetslektor

Kenneth Sillander, universitetslektor

Christian Starck, universitetslärare i forskningsmetodik

Östen Wahlbeck, Docent, PD, forskare

INDIVIDUELL STUDIEPLAN

Studerande bör uppgöra i samband med proseminariet och kandidatseminariet i sociologi en individuell studieplan, s.k. ISP. Avsikten med denna studieplan är

att den skall fungera som ett hjälpmedel för att planera och följa upp sina studier. En ISP blankett ifylls och genomgås tillsammans med handledaren.

STUDIER UTANFÖR SOC&KOM

Trots att Soc&kom är en liten enhet kan man som studerande utnyttja de flesta fördelar med ett stort universitet som HU. Kurser och föreläsningsserier vid andra ämnen vid statsvetenskapliga fakulteten (som är på kandidatnivå) kan avläggas av Soc&kom studeranden och få tillgodoräknade inom någon lämplig studiehelhet. Det lönar sig att i förväg kontakta professorn eller universitetslektorerna i sociologi vid SSKH och komma överens om vad som kan tillgodoräknas.

Också kurser vid andra fakulteter och institutioner samt andra högskolor i Finland som ingår i JOO-avtalet kan tillgodoräknas, förutsatt att kursens innehåll motsvarar eller ersätter någon av skolans kurser. Studerande som är intresserade av andra delområden inom sociologin, förutom de som erbjuds på Soc&kom, har möjlighet att få fördjupa sig inom sitt intresseområde genom kurser vid universitetets andra enheter.

Under din studietid vid Soc&kom kan du utnyttja högskolans utbytesavtal med andra universitet i Norden och inom EU. Kontakta planeraren för internationella ärenden AnneSophie Hokkanen som kan ge dig närmare information om de universitet inom EU där du kan bedriva studier i sociologi.

HABITUS

Sociologistuderandena har en egen intresseförening, Habitus, som aktivt arbetar för att stödja sociologistuderandena i deras studier. Habitus har stått värd för flertal typer av arrangemang, som seminarier, studieresor, studiepolitiska möten mm. Det är kostnadsfritt att bli medlem i Habitus och medlemmarna får regelbunden e-post om föreningens aktiviteter.

ÄMNESRÅDET

Varje ämne vid Soc&kom har ett *ämnesråd* bestående av undervisningspersonal och studerande. Ämnesrådets uppgift är att utveckla och utvärdera undervisningen inom ämnet samt att lägga fram förslag och komma med initiativ som gäller ämnet och undervisningen. Via studeranderepresentanterna kan man påverka och föra en dialog om utvecklingen av sitt eget studieämne. Studeranderepresentanterna väljs för två år.

En studeranderepresentant för varje ämne sitter också med i *utbildningsrådet* tillsammans med en representant från lärarna. Utbildningsrådet arbetar med att utveckla hela högskolans undervisning. Studeranderepresentanterna väljs för en två års period. Läs mer på: <http://sockom.helsinki.fi/forvaltning/utbildrad.html>

I högskolans *styrelse* sitter också studeranderepresentanter, men de representerar då inte sitt huvudämne, utan skolans studerande. Information om styrelsen samt styrelsens protokoll finns på skolans hemsida. Läs mera på webbsidan: <http://sockom.helsinki.fi/styrelse.html>

MAGISTERSTUDIER

Efter kandidatexamen kan Soc&kom studerande fortsätta sina magisterstudier i sociologi vid Statsvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet. Undervisningen i sociologi är i huvudsak finskspråkig, men eftersom Helsingfors universitet är tvåspråkigt har man som svenskspråkig rätt att skriva tentsvar och sitt lärdomsprov på svenska.

I ämnet sociologi hålls varje läsår magisterseminarier i sociologi för svenskspråkiga studerande (kontakta lektor Aino Sinnemäki).

Studierna i sociologi vid Soc&kom är anpassade för att övergången till sociologiska institutionen skall förlöpa smidigt. Den s.k. Gradustimulanskursen (Kod 75441) skall helst avläggas före inskrivningen för studier i sociologi vid statsvetenskapliga fakulteten vid HU.

NÅGRA STUDIETIPS

På sociologins anslagstavla i II vån. finns tentresultat, kursplaner samt information om forskningsseminarier (FISS, CEREN, FO-RUM).

All information om ämnet sociologi finns tillgänglig på ämnets hemsida: <http://sockom.helsinki.fi/sociologi/index.html>. Se speciellt länken Studievägledning.

På Soc&koms lärocenters hemsida (högra kanten av sidan) finns länkar till databaser som innehåller elektroniska tidsskrifter och till Helka-databasen där lån av biblioteksböcker kan förnyas. Databaserna kan nås endast från datorer som är uppkopplade i universitetets nätverk (alla datorer som finns på Soc&kom).

Anmälning till kurser och allmänna tentamenstillfällen i sociologi sker via det webbaserade systemet. Läs mera på: www.helsinki.fi/weboodi

Helsingfors universitets intranät Alma, <http://alma.helsinki.fi>, är ett gemensamt kommunikationsforum för alla vid universitetet och samtidigt ett personligt arbetsverktyg för var och en. Intranätet låter dig bl.a:

- informera om avdelningens, institutionens, fakultetens, campus och hela universitetets gemensamma frågor.

LYCKA TILL MED STUDIERNA!

